EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.8.2020
COM(2020) 470 final

2020/0223 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Bulgaariale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötusriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

Bulgaaria taotles 7. augustil 2020 TERA määruse alusel liidu finantsabi. Vastavalt TERA määruse artikli 6 lõikele 2 konsulteeris komisjon Bulgaaria ametiasutustega, et veenduda, kas COVID-19 pandeemia tõttu on järsku ja oluliselt suurenenud tegelikud ja kavandatud kulutused, mis on otseselt seotud COVID-19 pandeemia tõttu vastu võetud kahe palgatoetusmeetmega. Täpsemalt nähakse nende kahe meetmega ette palgatoetused ettevõtjatele, kelle tegevus või tulud on COVID-19 puhangu tõttu märkimisväärselt vähenenud ning kes ilma meetmeteta oleksid sunnitud töötajate töölepingud lõpetama. Abikõlblikud ettevõtjad saavad igakuist palgatoetust 60% abikõlblike töötajate igakuisest brutopalgast (sh tööandja sotsiaalkindlustusmaksed).

Bulgaaria esitas komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Bulgaariale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete toetamiseks.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

• Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teisese kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele, ning
- võla pikendamise võimalused.

2020/0223 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Bulgaariale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötusriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),[1] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Bulgaaria taotles 7. augustil 2020 liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajate jaoks.

(2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Bulgaaria on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadise prognoosi kohaselt oleks Bulgaaria valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks eeldatavasti olnud vastavalt 2,8% ja 25,5% sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suve vaheprognoosi kohaselt väheneb Bulgaaria SKP 2020. aastal 7,1%.

(3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Bulgaaria tööjõust. See on kaasa toonud Bulgaaria avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses kahe palgatoetusmeetmega, nagu on kirjeldatud põhjendustes 4 ja 5.

(4) Täpsemalt on Bulgaaria 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud ministrite nõukogu 30. märtsi 2020. aasta dekreediga nr 55[2] kehtestatud meede, millega antakse palgatoetust ettevõtjatele, kes COVID-19 puhangu tõttu on vabatahtlikult või seadusest tulenevalt oma tegevust vähendanud või selle lõpetanud. Töötajate töösuhe peab säilima meetmes osalemise ajal ja sama kaua pärast seda. Abikõlblikud ettevõtjad saavad igakuist palgatoetust 60% abikõlblike töötajate igakuisest brutopalgast (sh tööandja sotsiaalkindlustusmaksed).

(5) Peale selle on Bulgaaria 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud ministrite nõukogu 3. juuli 2020. aasta dekreediga nr 151[3] kehtestatud meede, millega antakse palgatoetust ettevõtjatele, kelle tulud on COVID-19 puhangu tõttu vähenenud vähemalt 20%. Töötajate töösuhe peab säilima meetmes osalemise ajal ja sama kaua

[1] ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

[2] Ministrite nõukogu 30. märtsi 2020. aasta dekreet nr 55, mida on muudetud 16. aprilli 2020. aasta dekreediga nr 71 ja 28. mai 2020. aasta dekreediga nr 106 (Riigi Teataja nr 31, 1. aprill 2020)

[3] Ministrite nõukogu 3. juuli 2020. aasta dekreet nr 151 (Riigi Teataja nr 151, 7. juuli 2020)

pärast seda. Abikõlblikud ettevõtjad saavad igakuist palgatoetust 60% abikõlblike töötajate igakuisest brutopalgast (sh tööandja sotsiaalkindlustusmaksed).

(6) Bulgaaria vastab finantsabi taotlemise tingimustele, mis on sätestatud määruse (EL) 2020/672 artiklis 3. Bulgaaria on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks võetud riiklike meetmete tõttu alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 511 000 000 euro võrra. See on järsk ja oluline kasv, sest uued meetmed hõlmavad või on mõeldud hõlmama märkimisväärset osa Bulgaaria ettevõtetest ja tööjõust.

(7) Komisjon on vastavalt määruse (EL) 2020/672 artiklile 6 konsulteerinud Bulgaariaga ja veendunud, et avaliku sektori kulutused on järsku ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, millele 7. augusti 2020. aasta taotluses osutati.

(8) Seetõttu tuleks anda finantsabi, et aidata Bulgaarial tegeleda COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega.

(9) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

(10) Bulgaaria peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Bulgaaria neid kulutusi teinud.

(11) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on võetud arvesse Bulgaaria olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määruse (EL) 2020/672 kohaseid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades sealjuures ka võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Bulgaaria vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Bulgaariale laenu kuni 511 000 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.

2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Bulgaariale kättesaadavaks maksimaalselt kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhu määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.

4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.

5. Bulgaaria tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad.

6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Bulgaaria võib rahastada järgmisi meetmeid:

(a) ministrite nõukogu 30. märtsi 2020. aasta dekreedis nr 55 sätestatud palgatoetused ettevõtjatele;

(b) ministrite nõukogu 3. juuli 2020. aasta dekreedis nr 151 sätestatud palgatoetused ettevõtjatele.

Artikkel 4

Bulgaaria teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt [*KUUPÄEV: kuus kuud pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva*] ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Bulgaaria Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja